

**Jak sindikat –
dobrobit svih**
**Stop
ksenofobiji**
**Proradila svijest
glasaca**
2
**Migranti
su potreba**
**Švajcarska privreda
treba migrante**
3
**Sindikat u jači
no ikad**
**Unia slavi
svoj rodjendan**
4
Broj 7 | decembar 2014 | Srpski / Hrvatski / Bosanski

Dodatak «work» novinama | Redakcija T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Savezno glasanje Migraciona politika

Borba se nastavlja

Desničarski krugovi će i dalje nastaviti akcije protiv stranaca, bilo da ih optuže za «betoniranje» Švajcarske ili zato što su vozovi puni.

Nakon intezivne kampanje progresivne snage u državi mogu lakše da dišu: Ecopop je jasno odbijen sa 74,1% glasova. Iako je ovaj rezultat uspješan migranti će i dalje ostati «krivci» za sve. Stoga i dalje nedvosmisleno važi da treba da se borimo i da se zalažemo protiv kontigenata i diskriminacije u pogledu boravišnih dozvola i migraciono značajnih pitanja. U sprovođenju velikih imigracionih inicijativa kao što je inicijativa koja je u februaru usvojena protiv masovne imigracije.

U Nedjelju 30. novembra nakon glasanja migranti su mogli napokon da slave: sa oko 74,1% glasova je Ecopop-Inicijativa jasno odbijena. Ni u jednom kantonu inicijativa nije prihvaćena.

Unia se sa svojom kampanjom i u okviru komiteta «solidarna Švajcarska – Ne Ecopop» snažno angažovala protiv Ecopop inicijative.

Paušalno oporezivanje isto bezuspješno

Isto tako 30. novembra se galasalo o Poreskoj paušalnoj inicijativi. Dođuše inicijativa koja je zahtjevala da se paušalno oporezivanje za bogate strance ukine nije prihvaćena ali je postignut umjeren uspjeh u glasanju: oko 40,8% glasača su bili za uklanjanje paušalnog načina oporezivanja. Pored toga se glasalo o inicijativi zлата, koja takodje nijeprihvaćena.

Migraciono politički kantonalni šablon

U Basel-Stadt se glasalo o jednoj kantonnoj inicijativi Švajcarske narodne partije (SVP-Iniative), koja predviđa, da za sve migrante iz tkzv. trećih zemalja obavezno uvede da po svom ulasku u zemlju potpišu sporazum o integraciji. Ova inicijativa je odbijena sa 72,9% glasova, kontra prijedlog koji predviđa da svi imigranti (novodoseljenici) u prvogodini mogu pohađati besplatno kurseve njemačkog jezika je prihvaćena. Važan korak naprijed u politici integracije.

Unia protiv kontigenata

Nakon odbijanja Ecopop inicijative, Unia će se i dalje zalagati kod sprovođenja inicijative o masovnom doseljavanju protiv novih diskrimi-

Mi treba da pokažemo našu jačinu.

Borba se nastavlja istim intezitetom.

nirajućih postupaka u vezi dozvola za migrante.

Unia se zalaže za otvorenu Švajcarsku i za slobodan protok lica kao značajno pravo zaposlenih. Ovo može da funkcioniše, samo ako važeći uslovi rada i plate u Švajcarskoj budu sigurni i zaposleni budu bolje zaštićeni od otkaza. Pri tome je nužno ojačati popratne mjere za zaštitu opštih kolektivnih ugovora.

Migracija nije problem

Mi moramo da zaustavimo, svejedno da li su realni ili difusni dovodjenje problema u vezu sa migracijom i tako da spriječimo jačanje desničara. Betoniranje Švajcarske ili puni vozovi nemaju veze sa migracionom integracionom politikom. Ovi problemi treba da se riješe pametnom politikom zaštite prostora i životne

okoline i ne sa otrcanom politikom traženja krivca u migrantima.

Svi zajedno protiv ksenofobije

Nama nema još uvijek odmora. Mi ne smijemo da se zalažemo «SAMO» za unapređivanje prava radnika već i posebno da se zalažemo protiv ksenofobije u državi. Dalja glasanja vezana za migracionu politiku predstoje nekoliko narednih godina, kao što je realizacija inicijative protiv masovne imigracije. Samo zajedno možemo postići uspjeh jer desničarske snage u Švajcarskoj su jake. Migranti moraju sada progovoriti i boriti se za bolja prava za sve!

Editorial

Godina 2014. je bila teška godina što se tiče migracione politike. Niko – pa ni mi nismo – očekivali da će inicijativa Švajcarske narodne partije (SVP) u vezi masovne imigracije biti usvojena. Tek neko vrijeme prije glasanja od 9. februara bilo je sve jasnije da bi inicijativa o ograničavanju masovne imigracije mogla biti usvojena.

Već 25 godina populistička SVP Narodna partija Švajcarske se bavi kampanjama na račun migranata. Tako je SVP i ojačala i u međuvremenu iako veoma knap je uspjela da ubijedi narod da daju svoj ksenofobični glas. Iako je Ecopop inicijativa jasno odbijena ksenofobično raspoloženje još nije izčezlo!

Sindikat Unia se energično bori još od svog postojanja protiv ksenofobije. Između ostalog i sa kampanjom «Bez nas nema Švajcarske». Nažalost mnogo teže je da se generiše pozitivan stav prema migrantima, nego sa negativnim naslovima da se stvara strah od «drugih» i tako potpiruje ksenofobija.

Ali mi ne odustajemo. Mi znamo da Švajcarska ne može egzistirati bez mnogih ljudi bez Švajcarskog pasoša koji ovdje žive i rade! Švajcarska je zemlja u središtu Evrope. Mi želimo da se slažemo sa našim evropskim susjedima i ne želimo više da se izolujemo. Saradnja sa drugima donosi i unapređuje istraživanja, privredu i ljude. Izolovanje je korak unazad. Mi želimo da idemo naprijed i vjerujemo u pozitivan učinak u budućnosti.

Medjutim to se ne postiže tek tako samo od sebe. Za pozitivnu budućnost moramo da se borimo zajednički: Migranti i Švajcarci/Švajcarkinje. Organizacije koje su se zajednički zalagale protiv Ecopop inicijative i u budućnosti će da se bore zajedno za otvorenu solidarnu Švajcarsku. Mi računamo i na tvoju podršku.

Rita Schiavi

Član rukovodstva sindikata Unia

News

Uspjeh za radnike štrajkače Pavatex

Borbena akcija zaposlenih radnika u Pavatex-kompaniji u Friburgu je pokazala uspjeh: Njihovi zahtjevi da sindikat Unia mora biti uključena kod donošenja socijalnog plana je prihvaćen od strane direkcije nakon trodnevnog štrajka. Krajem oktobra je Pavatex u Friburgu najavio zatvaranje preduzeća. Četrdeset i pet zaposlenih radnika je pogodjeno ovom situacijom koji su do sada proveli u Pavatexu u prosjeku najmanje 15 godina. Njima je kompanija ponudila bedne ponude za ublažavanje «zataškavanje» problema.

Coop povećava plate u 2015. godini

Unia je uspjela da sa socijalnim partnerom postigne dogovor o povećanju plata u visini od 1%. Značajna povećanja postoje posebno kod minimalnih plata kod zaposlenih radnika koji su postigli određenu kvalifikaciju. Ovaj rast u narednoj godini će biti oko 100 franaka i plate će se popeti na 4000 do 4200 franaka mjesečno. Kod kvalifikovanih sa dvogodišnjim obrazovanjem to u procentima iznosi 2.6 odsto. Za nekvalifikovane radnike minimalna plata se penje po novom na 3850 franaka puta 13.

Duže radno vrijeme prodavnica?

Savezni savjet objavio nacrt zakona za jedinstveno minimalno radno vrijeme prodavnica. On želi da uvede minimalno vrijeme za prodaju od 6 do 20 sati radnim danima i 6 do 19 sati subotom. Za mnoge prodavačice to znači masovno produžetak radnog dana. Unia će sve preduzeti kako bi spriječila pogoršanje radnih uslova rada. U maloprodaji ova tema već dugo vremena predstavlja veliki problem za zaposlene. Mjere zaštite radnika u maloprodaji će i dalje ostati aktuelna tema za aktivne sindikalce.

Smanjenje broja zaposlenih kod Syngenta

Agrobiznis Firma Syngenta ukida 1800 radnih mjesta, od toga 500 u Švajcarskoj (Basel). Ukidanje radnih mjesta nije ekonomski uslovljeno već se odnosi uglavnom na maksimalno postizanje profita. Sindikat Unia zahtijeva od Syngenta odgovarajući period za konsultacije i socijalni plan i da budu svjesno svoje društvene odgovornosti. Sindikat Unia Nordwestschweiz poziva Kantonalnu vladu da preduzme sve korake, kako bi u Bazelu ukidanje radnih mjesta svelo na najmoćnu mjeru i zadržavanje poslovnice u Bazelu sigurno održalo.

Opšti kolektivni ugovori, posredovanje plata

Zajedno za bolje kolektivne ugovore!

Savez Švajcarskih poslodavaca treba da nas prihvati kao socijalnog partnera i da se pregovori o platama i obnovi opštih kolektivnih ugovora nastave.

Pregovori o platama u građevinarstvu su u velikom zastoju ali i pregovori za obnovu Zemaljskog okvirnog ugovora i obnovu Opšteg kolektivnog ugovora za posredničke firme. Oba primjera pokazuju: Pregovori o platama i o nastavku ugovora nisu uvijek jednostavna tema i poboljšanja se mogu postići samo ako se zaposleni ujedine – i zajednički se bore za svoja prava.

Opšti kolektivni ugovor za posredničke firme ističe krajem ove godine ali pregovori su negativni i izloženi opasnosti. I u građevinskoj branši pregovori o platama ne protiču kako treba. Ovo su loši znaci za predstojeće pregovore za Zemaljski okvirni ugovor u građevinarstvu. Građevinski radnici su pokazali u svom

parlamentu u sindikatu Unija krajem novembra da su spremni za borbu za bolji Zemaljski okvirni ugovor.

Loše vrijeme u središtu pažnje

Parlament građevinarstva u Cirihi je prošle godine u novembru pripremio katalog potraživanja za sljedeće pregovore u vezi Zemaljskog okvirnog ugovora za građevinarstvo. Kao značajnu tačku za pregovore građevinski radnici traže bolju zaštitu njihovog zdravlja za slučaj lošeg vremena. Oni su izloženi vjetru i nevremenu kreću se klizavim skelama i kod velikih hladnoća i kod vrelag sunca su napolju.

Građevinski radnici su ljuti

Građevinski parlament je posebno ljut zbog nepoštovanja i prekida pregovora o platama od strane Saveza građevinskih poslodavaca. Nakon

okupljanja su demonstrirali u proteznoj šetnji do sjedišta Saveza građevinskih poslodavaca i simboličnim znacima su zakrčili put do sjedišta saveza građevinskih poslodavaca. Na taj način su građevinski radnici dali jasan znak da su spremni da se bore za bolji Zemaljski okvirni ugovor.

Borimo se zajedno, zajedno do pobjede

Akcija građevinskih radnika pokazuje znak da se do zajedničkog cilja može doći samo ako smo udruženi. Samo ako se radnici sindikalno udruže i organizuju može se pregovarati o opštim kolektivnim ugovorima i poboljšanju radnih uslova za sve. I samo sa radnicima se može postići poboljšanje Opšteg kolektivnog ugovora.

☞ Aurora Garcia

Gradjevinski radnici su potrebni švajcarskoj privredi.

Loše vrijeme, zaštita na radu

Kod opasnosti stop!

Sa zimom dolazi i hladnoća i snijeg a samim tim i više opasnosti. Upravo na gradilištima velika hladnoća i ledene površine znači veći rizik od nesreće. U nastavku, kako možete da se zaštitite i koja prava imaju građevinski radnici u slučaju lošeg vremena.

Ledeno vrijeme otežava disanje ili prouzrokuje bolove u zglobovima – fizički rad na veoma niskim temperaturama je stoga nezdrav. I rad na vjetru, kiši snijegu povećava rizik od nesreća.

Važne mjere bezbjednosti kod hladnoća

U hladnom vremenu treba obratiti pažnju na sljedeće:

- Rad na hladnoći zahtijeva više vremena pa je stoga nužno pravilno planiranje;
- Više pauze u zagrijanim prostorijama i zagrijavanje uz tople napitke
- Zaštitna odjeća (rukavice, topla i suva zaštitna odjeća);
- kod velike hladnoće, poledica i snijeg mora se zaustaviti posao. Poslodavac može da podnese zahtjev kod osiguranja za naknadu za loše vrijeme.

Važno je: ako postoji rizik zbog hladnoće snijega ili kiše imate pravo da prekinete sa radom. Poslodavci ne prekidaju uvijek posao iako su veoma

Ako polir ne prekida posao kod lošeg vremena radnik ga može opomenuti

teški radni uslovi dakle treba ih napomenuti. Radnici imaju pravo u ovim situacijama da kažu svoje mišljenje poslodavcu.

Opšti kolektivni ugovor štiti

Zemaljski kolektivni ugovor štiti zdravlje zaposlenih. Član 28 predviđa, da rad na otvorenom u kišno vrijeme snijegu ili jakoj hladnoći može da se prekine ukoliko je to moguće. Obzirom da je poslodavac odgovoran za zdravlje svojih zaposlenih, on mora da zaustavi posao ako je zdravlje ugroženo usljed vremenskih neprilika. Ako on to ne čini sam od sebe onda zaposleni moraju da

traže razgovor sa polirom. Ako ima problema kod primjene ovog pravila onda potraži najbliži sindikat Unia u tvojoj okolini.

Naknada za gubitak prihoda

Svi građevinski radnici (uključujući i privremeno zaposlene temporene) imaju pravo na plaćeno odsustvo zbog lošeg vremena. Ovo pravo je sadržano u Zemaljskom okvirnom ugovoru za građevinsku branšu. U zavisnosti od načina na koji su sati «izgubljeni» postoje i različita pravila za nadoknadu rada u visini plate za vrijeme bolovanja ili kompenzacija radnog vremena:

Kratki prekidi rada od nekoliko sati, npr. zbog jake kiše mogu da se namire:

- direktno istog mjeseca,
  - preko promjene radnog kalendara da se kompenzuju u neko dogledno vrijeme ili
  - da se obračuna sa postojećim prekovremenim satima
- Prekidi rada od nekoliko dana može poslodavac:
- da izjednači kroz radni kalendar. Ali: Svi sati preko 48 sati sedmično moraju da se isplate uz 25 procenata nadoknade. Ovi sati se onda ne računaju kao izgubljeni sati.
  - da se obračunaju sa postojećim prekovremenim satima.

Kod dužih prekida usljed prekida rad zbog posljedica stalne hladnoće ili usled obilnih snežnih padavina – može i trebao bi poslodavac da prijavi osiguranju za loše vrijeme. Osiguranje za slučaj lošeg vremena funkcioniše slično kao osiguranje za slučaj nesreće: Od trećeg dana spriječenosti dobijate 80% od poslednje plate. Prije toga prekovremeni sati moraju da se svedu na maksimalnih 20 prekovremenih sati. Dva dana karenc dana mora da preuzme poslodavac.

☞ Aurora Garcia

Mehr Schutz bei Schlechtwetter. Wir verdienen es!

Prava sindikalaca

Pionirska presuda Saveznog suda

Laganim koracima se postiže pravda – rješenje suda je dobar znak

Usred borbe za radna prava najavljuje radio Frajburg da su dva predstavnika zaposlenih osudjeni. Savezni sud donosi nepravednu presudu.

Početkom 2010. godine je kod privatnog radija Frajburg «požar izbio na krovu». Nakon odlaska kopresjedavajućeg direktorskog tima njemačkog govornog područja Upravni odbor je htio da ugasi ovu jedinicu. Njegov kolega koji priča francuski je htio da bude jedini gazda u jedinici. To je izazvalo zabrinutost kod zaposlenih. Oni su primjetili da je princip dvojezičnosti u opasnosti. Odbor je sam imao ideju da zaposleni treba da imaju pravo glasa u restrukturiranju. Personal je izabrao četveročlanu delegaciju među kojima je i novinar André Hügli.

Posebni razlozi

Uiistinu Odboru nije važno da li radnici imaju pravo glasa ili ne. Hügli podsjeća: «Naši prijedlozi nikad nisu ozbiljno razmatrani. Samo su htjeli da nas vežu za svoja kolica.» 32 zaposlenih u radio se zajedno bori za za zajedničku medijsku izjavu. Previše za Upravni odbor: On ostavlja Hügli i njegovog Kolegu Jean Godel na ulicu. Uz pomoć sindikata Syndicom žale se Hügli i Godel kod komore za nepravedno otpuštanje s posla. I dobijaju pravo. Radio Freiburg se žali na rješenje na višu instancu. Četiri godine kasnije kaže Savezni sud posljednja instanca: Otkaz je nezakonit. Zakon

zabranjuje otkaz za izabrane predstavnike zaposlenih – ako za to ne postoje posebni razlozi. Savezni sud kaže da radio Freiburg nije mogao dokazati da za to postoje posebni razlozi.

Važna odluka

Ekspert za pravo rada iz Saveza švajcarskih sindikata Luca Cirigliano dolazi zadovoljno do zaključka: «Savezni sud ovog puta pruža zaštitu predstavnika zaposlenih uzeo za ozbiljno.» U slučaju otpuštanja jednog predstavnika zaposlenih u Tamedia grupi došlo je do drugačije presude. «Sa novom presudom je jasno: Ako firma da otkaz nekom predstavniku personala onda teret dokazivanja leži kod te firme.» Ovo je važna odluka za sindikalce.

Marco Geissbühler, Preuzeto i prilagođeno iz Work br. 18 od 17. novembra 2014.

Zaposleni sve više pod stresom

Pisanjem radnih sati protiv stresa na poslu

Tema stres je bila u središtu pažnje na godišnjoj skupštini koja je održana u oktobru u sektoru pružanja usluga. U rezoluciji su poslanici pozvali se na konkretnu evidenciju radnog vremena kako bi se zloupotrebe spriječile a na taj način i spriječi psiho socijalni poremećaji radnika.

Tačna evidencija radnih sati u sektoru pružanja usluga je glavna briga zaposlenih a ovaj dugogodišnji problem još uvijek nije korektno regulisan. Kompanije sve više smanjuju broj zaposlenih i oni preostali radnici koriste sve manje i manje pauze, efektivni sati se ne obračunavaju korektno i uslovi rada kroz zaposlenje prema pozivu zahtijeva sve veću fleksibilnost i pravi stres.

Stres široko rasprostranjen

Nedavna studija pokazuje da 33 odsto zaposlenih pati od stresa na poslu. Istovremeno evidencija radnih sati se ne vodi kod jedne šestine zaposlenih, što još više otvara vrata zloupotrebama. Tako sindikat Unia redovno otkriva slučajeve odnosno firme koje krše zakon i to sve vodi do zabrinjavajućeg povećanja psi-

holoških oboljenja koji imaju veze sa poslom. U sektoru u kojem su većim dijelom zaposlene žene problem uskladenosti posla i porodičnih obaveza treba uzeti u obzir.

Poboljšati kontrolu radnog vremena

Delegacija Unia sindikata zahtijeva za sve branše u sektoru pružanja usluga detaljan obračun i bolju kontrolu rada, fiksne slobodne dane za privremeno zaposlene kao i pravo na dio troškova obrazovanja i za piket-servis. Ovi problemi treba posebno da se uzmu u obzir kod jačanja i izgradnje boljih kolektivnih ugovora.

U 2015. će se na ovu temu sprovesti kampanja. Prva kampanja pod motom «Svaka minuta se broji» će biti lansirana u maloprodaji. Za-

Stres narušava zdravlje i treba ga spriječiti

posleni će dobiti između ostalog i jednu knjižicu u koju mogu unositi evidenciju radnih sati.

Aurora García

intervju

Marília Mendes, Osman Osmani i Aurora García

1. Kongres za migrante

Za novu Migraciju!

Zajedno sa drugim organizacijama će odjel Migracije organizovati svoj 1. Kongres migracije. Ovaj kongres će biti održan 7. februara 2015. godine u hotelu Bernu, tačno nakon godinu dana od usvajanja inicijative masovne imigracije 9. februara 2014. godine. Horizonte je razgovarao sa zaposlenima u oblasti migracije o razlozima održavanja kongresa.

Zbog čega migrantski kongres?

Marília: Desničarski populistički krugovi koriste temu «Migracija» sve više i više, da ojačaju svoje stavove i pozicije u politici. U kriznim vremenima su ljudi zbunjeni i traže krivca. Koriste desničarko populističku snagu kako bi slabije grupe u društvu još više ugrozili: Migrante, izbjeglice, zavisnike od socijalne pomoći... Pri tome jačaju strahove kod migranata i prikrivaju nejednakosti.

Sa Kongresom hoćemo da se borimo protiv slike parazita koja je nametnuta od strane desničara da pokažemo koliko su migranti značajni za Švajcarsko društvo. Želimo da ojačamo naše samopouzdanje i da otvorimo puteve, za pravo glasa za društvene teme. Mi smo dio društva – i kao takvi želimo da djelujemo i da budemo zapaženi!

Šta očekujemo od kongresa?

Aurora: Posebno da se migrantsko stanovništvo mobilise protiv ovog ksenofobičnog diskursa. Mi ne želimo da više nijemo posmatramo, već da aktivno promjenimo zapažanja migranata! Vrijeme je da damo svoj glas, i da uvijek ne govorimo drugi za nas

Koji su sadržaji migracionog Kongresa?

Osman: «Ista prava za sve migrante» i «sigurnost boravka» to su najznačajnije teme. Kao osnova će biti manifest za zajednički pristup daljim aktivnostima, razmatranje i usvajanje prijedloga. I ovim aktivnostima ćemo diskutovati i jednim akcionim planom usvojiti. To bi trebalo da znači da na kongresu ne ostanemo samo na diskusij, već da usvojene ideje sprovedemo u djela. To znači da na migrantskom Kongresu treba da nastanu konkretne mjere i aktivnosti. Migranti koji su već aktivni su u potražnji – aktivna migrantska Udruženja će učestvovati na kongresu.

Ko treba da učestvuje na ovom Kongresu?

Aurora: Najprije predstavnici Migrantskih organizacija. Radimo na tome da ovim organizacijama uputimo pismeni poziv da pošalju 2-5 delegata na kongres. Veoma važno je da što više migranata učestuje posebno onih iz brojnijih migrantskih grupa u Švajcarskoj.

Kako će migranti da se sporazumiju međusobno?

Marília: Važno da učesnici razumiju jedan od službenih jezika, njemački, francuski ili italijanski i da se mogu sporazumjeti, prevod će biti oragnizovan za ove jezike. Ovo bi trebalo da se uzme u obzir u organizaciji kod prijave delegata.

Učestvuj i ubijedi i druge da učestvuju!

Deset godina Unia sindikata

Sindikat u pokretu

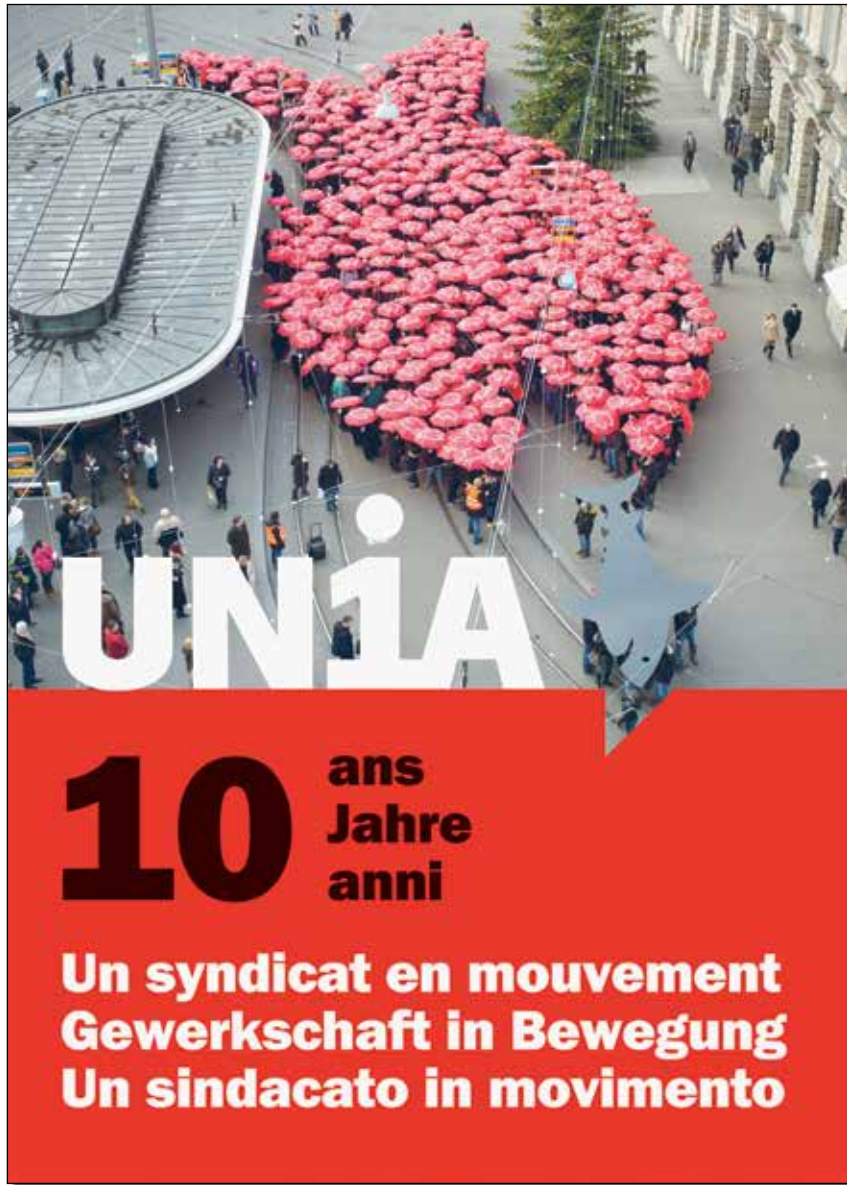
Vjerovali ili ne: Unia slavi krajem godine svoj deseti rođendan. To je zaista jedna uspješna priča. Unia je sada najveći i najjači sindikat u Švajcarskoj. Za mnoge je naziv «Unia» kao pojam oličjenje sindikata uopšte. Sindikat je neophodan dio švajcarske realnosti, i čini se kao da je sindikat Unia uvijek postojao.

Tokom 1990. godina sindikat za građevinarstvo i industriju (GBI) kao i sindikat za industrijsko zanatstvo, i sindikat za djelatnost pružanja usluga (Smuv) su često radili udruženi u zajedničkim projektima. Nakon ne uvijek jednostavnih diskusija bilo je vrijeme: 2004 je na osnivačkom kongresu osnovan Sindikat Unia. Dva velika sindikata GBI i Smuv fuzionirali su sa manjim sindikatima za djelatnost pružanja usluga VHTL (Sindikat za prodaju, trgovinu, Transport, prehrambena industrija), ujedinjenje kao asocijacija ACG (Association des Commis de Genève).

Ovakvo spajanje je omogućilo da se tercijski sektor organizuje u sindikat. Udruživanje snaga treba da ojača efikasnost sindikata u pogledu sve većeg neoliberalizma poslodavaca i i civilne većine. Sposobnost za mobilizaciju i sposobnost vođenja kampanje sa Unia sindikatom treba da budu veći.

Uspjeh u branšama

Uprkos mnogim teškoćama možemo govoriti o uspješnom razvoju u branšama. Proširenje u tercijskom sektoru predstoji. Unia broji sada oko 500000 članaova u tercijskom sektoru, duplo više nego u 2004. Udruživanje u tradicionalnim sektorima je također pokazalo uspješno. Tako npr. u građevinskom zanatstvu ojačana je prezentacija sindikata i upotpunjena pokrivenost sa opštim kolektivnim ugovorom. U gra-

djevinskoj branši u nekoliko debata u vezi Opšteg kolektivnog ugovora 2007 i 2011 se pokazalo da je Unija u stanju da vodi diskusije. I ovo je postalo teže zbog pada jezgra radne snage i povećanja podizvođača i privremeno zaposlenih. Strateški odlučujući uspjeh u industrijskom sektoru može da se proslavi uvođenjem minimalne plate opštim kolektivnim ugovorom u Mašinskoj Elektro i metalnoj industriji.

Naporan rad za migrante

U poslednjih deset godina Unija se angažovala ozbiljno u raznim

oblastima, bilo da se radi o prijevremenom penzionisanju u građevinarstvu i zanatstvu ili angažmanu protiv produženja radnog vremena u prodavnicama protiv damping plata i kradje penzija.

Unija se dosledno angažovala i za migrante. Bilo da se radi o pravima socijalnog sistema ili protiv nebrojenih ksenofobičnih inicijativa kao što je inicijativa za deportaciju stranaca ili inicijativa masovne imigracije. Sad moramo da nastavimo tamo gdje smo stali!

☞ Aurora García

Vi pitate – mi odgovaramo

Šteta na automobilu, moramo li da platimo?

Za vrijeme ručka sam uzeo firmino auto i od gradilišta do restorana se odvezao sa mojim kolegom na ručak. Poslije ručka sam vidio da je udaren branik, i da je neko udario od pozadi u auto i da ne rade svjetla. Niko nije primjetio ko je udario u naš auto. Moramo li mi da snosimo troškove obzirom da osiguranje ne zna ko je načinio štetu?

Ne. I to iz dva razloga. Vežano za zakon o radu za zaposlene, Vi ste odgovorni za štetu koju ste prouzrokovali poslodavcu namjerno ili iz nehata. Ovo nije slučaj ovdje. Što se tiče osiguranja stvari stoje ovako; svaki poslodavac mora osigurati svoje vozilo kod osiguranja. Osim toga postoji Nacionalni garancijski fond Švajcarske (NGF). Ovo osiguranje pokriva štetu prouzrokovanu od nepoznatih lica ili lica koja nemaju osiguranje za motorna vozila prikolice i bicikla u Švajcarskoj i Lihtenštajn ukoliko postoji zakon obaveznog osiguranja drumskog saobraćaja. Ova komplikovana formulacija znači da Nacionalni Garantni fond Švajcarske nadoknadjuje štetu u slučaju nesreće koja je prouzrokovana od strane nepoznatih lica ili ako je šteta nanesena na vozilima drumskog saobraćaja i zakon propisuje obavezno osiguranje a to osiguranje nije bilo zaključeno. U prvom redu za štetu u ovom slučaju mora se prijaviti osiguranju poslodavca. To osiguranje može kasnije da podnese zahtjev za povraćaj potraživanja od Garantnog fonda.

Philip Thomas, work, 6.11.2014

Nesreća: Od kada imam pravo na plaću?

Na poslu se srušila gajba sa materijalom na moju nogu (stopalo). Od mog doktora sam dobio po osnovu ove nesreće jednu nedjelju 100% bolovanje. Na svu sreću to je samo mala povreda tako da sam mogao da nastavim dalje da radim bez ograničenja. Ali u razmatranju moje plate sam zapazio da za prva dva dana moje nesposobnosti nisam dobio platu. Dakle nije tako kako sam mislio od prvog dana nesposobnosti 80 % plate. Da li imam pravo od prvog dana nesposobnosti na 80 % plate?

Da, vi imate pravo na platu od 80% od prvog dana nesposobnosti. Tačno je to da osiguranje za slučaj nesreće plaća tek od trećeg dana dnevnice (Čl. 16 stav. 2 UVG-Unfallversicherungsgesetz Zakon za slučaj nesreće). Vi imate tkzv. dva dana čekanja. Vaš poslodavac Vam mora platiti za ova dva dana. (Čl. 324 b stav. 3 Zakona o obligacionim odnosima). Od trećeg dana plaća osiguranje za slučaj nesreće. Kod potpune radne nesposobnosti kao što je u Vašem slučaju imate pravo na 80% nadoknade od Vaše osigurane plate (trenutno maksimalni iznos je 276 franaka po danu). Isto tako Vaša firma Vam plaća 80% Vaše plate i za prva dva dana. U pravilu osiguranje plaća dnevnicu na poslodavca a poslodavac dalje Vama.

Thomas Baumgartner, work, 23.10.2014

Prilikom zaključivanja radnog ugovora, preporučuje se da obratite pažnju na stavke iz ugovora koje regulišu platu za slučaj radne nesposobnosti. Za slučaj nesreće SUVA ili neko drugo osiguranje Vam isplaćuje 1 dnevnicu (nadoknada plate) i troškove liječenja. Osiguranje za slučaj nesreće je obavezno dok osiguranje za nadoknadu plate usljed radne nesposobnosti zbog bolesti zavisi od Opšteg kolektivnog ugovora.

Poštovani čitaoci Horizonte novina

Redakcija lista Horizonte Vam želi da predstojeće praznike provedete u zdravlju, miru i u okruženju svojih najmilijih. Godina za nama je bila naporan ali nam je donijela puno uspjeha. U Novoj 2015. godini Vam želimo mnogo uspjeha u novim izazovima. Srećni Božićni i praznici i Nova 2015 godina.

Impressum: Beilage zu den Gewerkschaftszeitungen work, area, Événement syndical | Herausgeber Verlagsgesellschaft work AG, Zürich, Chefredaktion: Marie-José Kuhn; Événement syndical SA, Lausanne, Chefredaktion: Sylviane Herranz; Edizioni Sociali SA, Lugano, Chefredaktion: Claudio Carrer | Redaktionskommission A. García, D. Filipovic, E. Sariastan, M. Martin, M. Mendes, O. Osmani | Sprachverantwortlich Dara Filipovic | Layout C. Lonati, Unia | Druck Ringier Print, Adligenswil | Adresse Unia Redaktion «Horizonte», Weltpoststrasse 20, 3000 Bern 15, darinika.filipovic@unia.ch

Die Gewerkschaft.
Le Syndicat.
Il Sindacato.